

ชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรม

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรม

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่
รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรม

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

พิมพ์เผยแพร่ออนไลน์ พฤศจิกายน 2562

แหล่งเผยแพร่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้

www.curriculumandlearning.com

พิมพ์ที่ ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้, กรุงเทพมหานคร

หนังสือเล่มนี้ไม่มีลิขสิทธิ์ จัดพิมพ์เพื่อส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน

คำนำ

หนังสือ “ชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรม” เล่มนี้ เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอเหตุผลและความจำเป็นที่ผู้สอนต้องพัฒนาการคิดเชิงนวัตกรรมให้กับผู้เรียน และแนวทางการชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรมที่เป็นสิ่งจำเป็นต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องได้มากพอสมควร

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนาผล

สารบัญ

1. บทนำ	1
2. ความหมายของการคิดเชิงนวัตกรรม	1
3. ลักษณะการคิดเชิงนวัตกรรม	2
4. แนวทางชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรม	3
5. บทสรุป	5
บรรณานุกรม	6

ชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรม

1. บทนำ

ผลกระทบจากบริบทโลกที่แข่งขันกันด้วยนวัตกรรม ทำให้ผู้สอนต้องเพิ่มศักยภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรมได้ ศักยภาพใหม่ของผู้สอน คือ การชี้แนะให้ผู้เรียนมีการคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) กระตุ้นให้ผู้เรียนมีการคิดสร้างสรรค์ คิดริเริ่มสิ่งใหม่

2. ความหมายของการคิดเชิงนวัตกรรม

การคิดเชิงนวัตกรรม (Innovative Thinking) คือ การคิดหาสิ่งใหม่ๆ ที่ดีกว่าเดิม (Think to better) หรือสิ่งใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่มบุคคลหรือบุคคลจำนวนมาก ได้ดีกว่าสิ่งที่มีอยู่เดิม และเป็นความคิดที่ยังไม่มีใครคิดมาก่อน มีความเป็น Originality หรือความเป็นต้นกำเนิด เป็นการคิดที่มีคุณค่า เพราะจะนำไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมต่อไป

3. ลักษณะการคิดเชิงนวัตกรรม

การคิดเชิงนวัตกรรม มีลักษณะเป็นการคิดสิ่งใหม่ที่มีประโยชน์และมีคนต้องการ เริ่มต้นจากการมีแนวความคิดใหม่ๆ (new idea) แล้วนำไปสู่การสร้างสรรคให้เป็นจริง (from idea to innovation) ไม่ใช่แค่คิดอย่างเดียว แต่ต้องทำจริงด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ และพยายาม

ผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะการสร้างสรรค นวัตกรรม โดยมีผู้สอนให้คำชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรมแก่ผู้เรียน เช่น การคิดว่าจะมีวิธีการอย่างไร หรือสิ่งประดิษฐ์อะไรที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนไหวร่างกายของมนุษย์ สามารถสร้างพลังงานไฟฟ้าไปในตัว เป็นต้น

ฟังดูแล้วอาจทำให้คิดว่า “สิ่งนี้จะเป็นไปได้ ได้อย่างไร” แต่คำถามนี้ คือจุดเริ่มต้นที่ดีของนวัตกรรมพลังงานสะอาด (clean energy) รูปแบบใหม่

ลักษณะการคิดแบบนี้ ล้วนเป็นความคิดของนักสร้างสรรค นวัตกรรมทั้งสิ้น แต่แค่คิดอย่างเดียวยังไม่พอ ต้องลงมือทำจริงด้วย นวัตกรรมจึงจะเกิด

4. แนวทางชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรม

ผู้สอนสามารถชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้เรียนตามแนวทางดังนี้

1. ปลดล็อก Fixed mindset ของผู้เรียนไปสู่ Growth mindset ด้วยการสร้างความคิดใหม่ว่า “ไม่มีอะไรที่เป็นไปไม่ได้” แทนที่ความคิดเดิมว่า “ไม่มีทางเป็นไปได้”

2. กระตุ้น Creativity เป็นการกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ เมื่อผู้เรียนเกิด Growth mindset แล้ว ผู้สอนต้องรีบกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ต่อไปทันที ด้วยการตั้งคำถามง่ายๆ ว่า “แล้วจะเป็นไปได้ได้อย่างไร”

การกระตุ้น Creativity ต้องไม่รอช้า เพราะถ้าช้า ความคิดผู้เรียนจะย้อนกลับไปเป็น Fixed mindset ตามเดิม

3. ถามให้คิดหาความแตกต่าง เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนลงรายละเอียดของการคิดหรือคิดในรายละเอียด เกี่ยวกับการสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ตนสนใจ ด้วยการตั้งคำถามผู้เรียนเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมที่ไม่เหมือนใคร เช่นถามว่า “สิ่งที่เป็นจุดเด่นของนวัตกรรมและไม่เหมือนใครคืออะไร”

4. **ให้ข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างหลากหลาย** เป็นการให้ข้อมูลหรือชี้แนะแหล่งข้อมูล เพื่อสนับสนุนการคิดของผู้เรียนให้ผู้เรียนสามารถคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความชัดเจนในความคิดเชิงนวัตกรรมที่ตนสนใจ

5. **แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง** เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดและประสบการณ์ของผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ทวนสอบความคิดของตนเองให้ชัด ก่อนที่จะเริ่มลงมือสร้างสรรค์นวัตกรรมต่อไป

การชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรมดังกล่าว **ไม่มีสูตรสำเร็จตายตัว** ผู้สอนควรปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีธรรมชาติและความต้องการที่แตกต่างกัน **เปิดใจยอมรับว่าผู้เรียนทุกคนสามารถคิดเชิงนวัตกรรมได้** หากได้รับการกระตุ้นอย่างถูกวิธี

5. บทสรุป

ผู้สอนมีสิ่งท้าทายความสามารถที่เหนือกว่าการถ่ายทอดความรู้ คือ การชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรมให้กับผู้เรียน ด้วยการปลดล็อก Fixed mindset สู่ Growth mindset กระตุ้น Creativity ถามให้คิดหาความแตกต่าง ให้ข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างหลากหลาย และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะช่วยเสริมสร้างการคิดเชิงนวัตกรรม ทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม และความเป็นนวัตกรรมของผู้เรียน

บรรณานุกรม

Creativity at Work. (2019). Coaching for Creativity, Innovation, and Positive Change. Retrieved November, 11 from <https://www.creativityatwork.com/creativity-innovation-coaching/>

MIT Management Executive Education. (2019). Mastering Design Thinking (online). Retrieved November, 11 from <https://executive.mit.edu/openenrollment/program/mastering-design-thinking/#.XcArlTMzbyQ>

ผู้สอนมีสิ่งท้าทายความสามารถ
ที่เหนือกว่าการถ่ายทอดความรู้ คือ
การชี้แนะการคิดเชิงนวัตกรรมให้กับผู้เรียน

